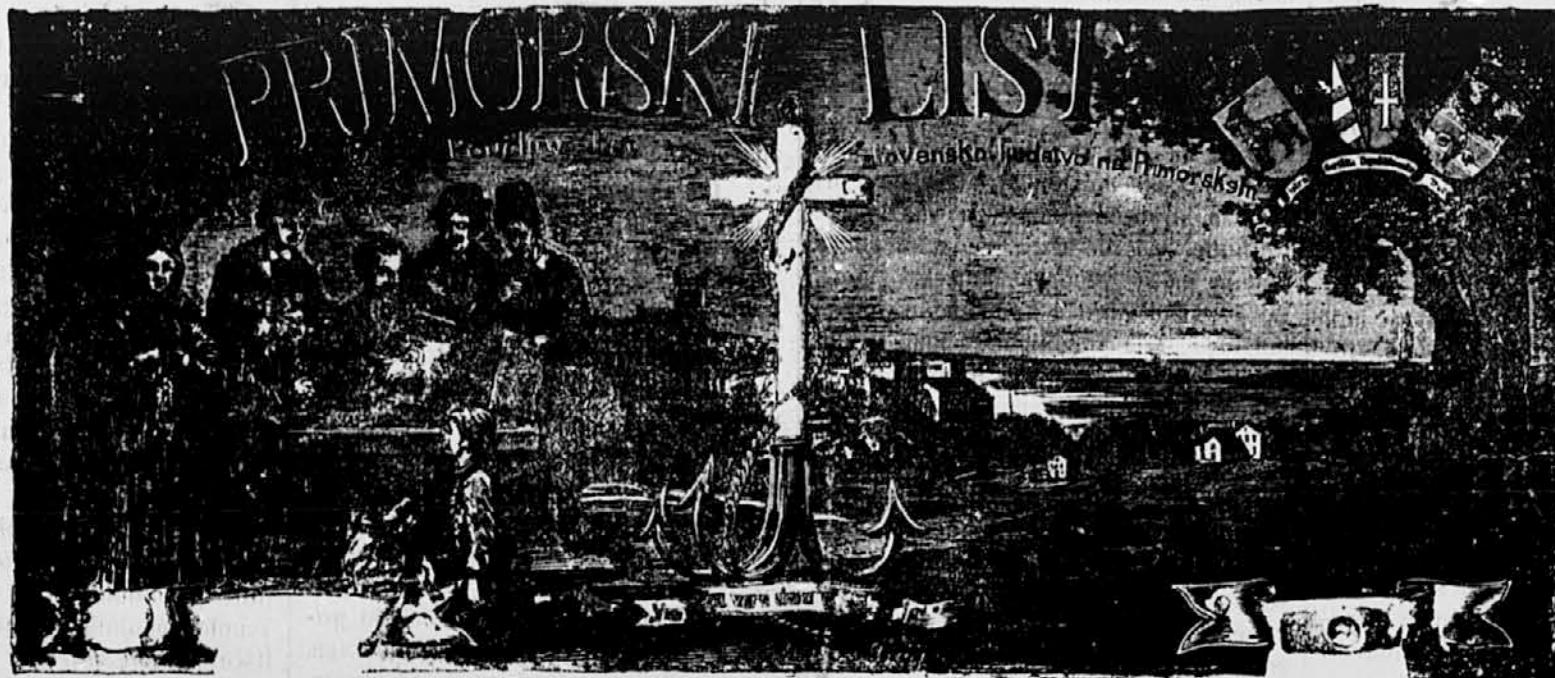

Izhaja vsakih četrtrek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vražajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 krone. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veteriništva 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Pred volitvami.

(Z dežele.)

Cenjeni gospod urednik! Dovolite mi nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu. — Kamor se ozremo, vidimo le boj. Poleg vseh bojev pa je dandas najhujši — boj strank! Konečno pa mora zmagati ona stranka, katera je poštenejša. Zakaj pa mora zmagati, prej ali slej, poštenejša stranka? Zato, ker sioni na poštene podlage!

Beseda „napredek“, „napredna“ je lepa a prazna, če ni pravega napredka, če ni poštene podlage! S samo reklamo: „Živila napredna!“ ne opravimo ničesar. Z vpitjem le ne prideмо daleč. Samo z veselicami, s plesom, s pisančevanjem, z zapravljanjem in norenjem ne rešimo Slovenije! Napis: „Živila naša!“, „živila napredna!“ itd. so smešni, ko gre v občini pa vse nazaj, mesto naprej! Ko gre vse le v dolg in v dolg, tako da bo kmalu vse pod kaso, vse intabulirano, vse tuje! „Živila napredna!“ Kako pa ta napreduje, kam hiti?... mar v propad ljudstva?

Pomagati ljudstvu do izobraženosti, do poštenega življenja, do blagostanja, do ložjega izhajanja v družini, do miru in medsebojne ljubezni, to je pravi napredek, to je prava reklama stranke! Vse pa grajati, vse osmešiti, kar je dobrega in poštenega, to ni napredek! Vsakega, ki ne trobi v naprednjaški rog, obreči in očrni, to ni napredek! Smešiti „Marijine družbe“, duhovne, božje poti, spovednice, prižnice, to ni napredek! To ni dostenjno! S tem se delamo majhne proti drugim narodom. Taka reklama je sleparstvo inslepiло ljudstva. Le svojo trditi, vse drugo pa zametavati, ne gre, ni prav, ni pošteno!

Le poglejmo, kaj uganja ta napredna-liberalna ali agrarna stranka, kakor se zdaj imenuje, po deželi in povsod za svoj obstanek! Na vse mogočne načine vabi ljudi na svojo stran. Prieja veselice, širi slabe liste, brezverska berila, vabi v ponočne družbe itd. samo, da lovi mladino! — vse na napredni podlage. Vzemite v roko le „Sočo“ ali „Primorca“. Je ni skoraj notice, ni novosti, da bi se nekaj pikalo cerkve in duhovne! Vse mora biti osoljeno in popoprano, da se ljudstvo pohujša, češ: taki so duhovni! O lep napredek!

Najlepše je pa še to, da ni pri nobeni drugi veselici toliko razgrajanja, pretepanja in rezanja kakor ravno pri teh veselicah na pristni napredni podlage — dasi pride kakšenkrat tudi kakšna modra glava zraven. Tam doli na Krasu so oni dan na neki veselici nose rezali, pljuča zbadali, obisti tipali in več njim kri puščali! Kedo? Fantje

napredne stranke, napredne podlage, naprednega društva! Če ne verujete, pa prašajte!

Nobene poštene veselice katol. stranke se ne pusti pri miru, vse se ozmirja, osmeši, obrizga na napredni podlagi! Duhovnike kamnjati; to je lepo, kaj ne? Zmerjati jih na najpodlejši način, to je omika, napredek, kaj ne? Za duhovnikom na poti se rogati, krohotati, to je napredno, kaj ne? — Pojdite se solit z takim napredkom!

Najzlobnejšo in najpodlejšo reklamo pa uganjajo ti ljudje ob volitvah. Tu je strašanski pritisik in terorizem. Kaj uganjajo ti ljudje po vseh in po mestu z denarjem, z vinom, z žuganjem, lovenjem, ne bodo tu razlagal, saj je znano. In če slučajno zmagajo, tedaj se bahajo, vidite: ljudstvo je govorilo! Naša je zmaga! V resnici pa je zmagalo strahovanje, lov ljudi, vino in kupovanje in še kaj drugega, kakor gre govorica.

Hinavci! Ako hočete, da bode zmagala ljudska volja, tedaj ne delajte tako, ne motite ga na tak način, zaprite se v svoje hiše in zaprite tudi svoje kleti — tedaj bodo videli, kako ljudstvo govoril.

Ljudstvo odpira oči, in uviduje, kdo so njegovi prijatelji in kdo njegovi neprijatelji, in kdo mu meče pesek v oči. Zmagati mora resnica! Liberalni-napredni-agrarni kolovodje bodo delali na vse kriplje ter prodajali svoje slabo blago, usiljevali se bodo slabše kakor poljski židje; letali bodo iz ene hiše v drugo; ako se jih bodo spravili ven skozi ene vrata, se bodo pokazali zopet pri drugih ali skezi okno in ubogo „nerazsodno“ ljudstvo se bodo dalo zapeljati — bodo moralno trobiti v njih rog! Tako je! Žalibog! Deželan.

Politični pregled.

Nemški strah pred Slovani.

Liš „Vaterland“ je prinesel te dni iz peresa nekega kršč. socijalca članek, ki se bavi s slovensko obstrukcijo. Začetkom izvaja, da tako češki kakor slovenski poslanci izjavljajo, da v jeseni ne opuste obstrukcije. Grozen strah pred Slovani zveni iz članka, češ, da stremi obstrukcija za večino v državnem zboru, pri kateri bi se imenovala slovenska vlada, v katero bi se ne upal vstopiti noben nemški minister. Članek se grozno boji slovenske povodnji ter se osmeli trditi, da bi slovenska vlada spravljala v nevarnost obstoj države, češ, da bi se takoj Ogri ločili od Avstrije ter da bi Nemci iskali ožje zveze z Nemčijo. Tako se boji članek „Vaterlanda“ slovenske večine, da priporoča celo kroni, naj odpravi ustavo.

Ta nemški strah dokazuje, kako neobhodno potreben je skupni nastop slovenskih strank v jeseni.

Antimilitaristi v Češki.

V soboto je bila v Pragi razglasena razsodba proti 46 členom narodno-socijalne stranke, ki jih je državni pravnik obtožil radi antimilitarističnega gibanja na Češki. — Razprava je končala že 20. minolega meseca, obtožba pa je bila izrečena še le enajst dni pozneje — v soboto. Obsojenih je bilo 11 obtožencev na pet, oziroma štiri in tri meseca. Vsi ostali so bili rešeni obtožbe.

Kongres za združenje obeh cerkva.

Od 31. julija do 2. avgusta se je v Šternberku kongres unijonistov, katerega so se udeležili predstavniki rimsko-pravoslavne cerkve. Namen kongresa je bil, da najde pot združitve obeh cerkva. Shodu je predsedoval olomoučki knezonadškof dr. Bauer.

Črnogorski knez — kralj.

Hrvatski korespondenci se poročajo iz Cetinja: Dne 14. avgusta prihodnjega leta bo praznovan črnogorski knez Nikita 50. letnico svojega vladanja. V političnih krogih se govorji, da proglaša dan kneza Nikita Črnogorja za kraljestvo in se za kralja. Vodje črnogorske narodne stranke hočejo vedeti, da se Avstrija, Rusija, Italija in Francija temu ne bodo upirale.

Drobne politične vesti.

V diplomatičnih turških krogih se govorji, da obišče ruski car sultana v Carigradu. — Neki Japonec je streljal v Nevem-York-u na kitajskega podkonzula v njegovi pisarni ter ga težko ranil. Napadovalca so arretirali. — V nedeljo zvečer je bil na parniku „Verité“ galadiner na čast ruski carski dvojici. V svojih napitnicah sta povdorjala ruski car in predsednik francoske republike, da je zveza med obema državama dragoceno jamstvo za občni mir. — Na Španskem so že ukrotili revolucionarce. Včeraj je bil v Barceloni vspostavljen mir. V raznih tovarnah se je že pričelo z delom. Časniki so zopet začeli izhajati. Tako se poroča od jedne strani. Od druge strani pa prihajajo poročila, da je položaj v Barceloni in tudi drugod še vedno nevaren. — V Perziji se je položaj poslabšal. Prišlo je zopet do sproščanj med reakcionarci in vladnimi četami. — Časniki, ki so se vrnili s Kreta, pričovedajo, da je prebivalstvo po odhodu mednarodnih posadk takoj odstranilo vse turške zastave. — Ruski prestolonaslednik Aleksij je obolel na kostni jetiki. — Ruska cesarska dvojica je dospela včeraj opoludne na jahti „Standard“ v Spithead na Angleškem.

Naročino in nazznala sprejema upravičenje, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vinstih in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbji.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

Alojzij Zivitz, ključavničar v Gorici 5 K, Rožič Miha, trgovec Oslavje 1 K, Golja Josip, župnik 2 K, Neka oseba, mesto kruha sv. Antona 60 K, Pavel Kristančič, čuvaj Medana 40 v, Alojzij Kristančič, kmet Medana 20 v, Neimenovan 50 v, Peter Šuligoj, krojač v Kalu 30 v, Tomaž Šuligoj, posestnik v Kalu 20 v, Jurij Lango, Koprivšča 10 v, Ivan Gorjup, pekovski izvedenec v Gorici 50 v, v nabiralnikih: Krčma g. Antonina Fona 2 K 65 v, v gostilni „Central“ 1 K 20 v, gostilna pri „Petelinčku“ g. Gleščiča 1 K 70 v, v „Krojaški zadrugi“ 2 K 43 v, gostilna g. Gorjanca 24 v, krčma g. Lenardiča Antonia 22 v.

Za „Alojzijevišče“ so darovali:

Vesela družba pri Krstu g. I. V., nabrala 8 K.

Domače in razne vesti.

Naš rojak gospod Avguštin Žigon bivši suplent na tukajšnji gimnaziji je prebil na graškem vseučilišču vse rigoze z odliko in je bil promoviran doktorjem modroslovja. Čestitamo!

III. slovensko-hrvatski pedagogiški in katehetski tečaj se bode vršili v Ljubljani v dneh 10. in 11. avgusta t. l. Pri tem tečaju nastopijo kot predavatelji priznani pedagogi. Predaval bo 7 predavateljev. Predavanja se bodo vršila in sicer zjutraj v knjižnični dvorani „Kato-

iške Tiskarne“ popoludne pa v zavodu „Collegium Marianum“. Dne 12. avgusta izlet v Vintgar, na Bleč in v Bohinj. Č. gg. katehetje se vabijo uljudno k udeležbi.

Tretji euharistični shod v Dubrovniku. Dne 3., 4. in 5. avgusta t. l. se je vršil v Dubrovniku tretji euharistični shod, za katerega so se delale mnoge dni velike priprave. Udeležili so se tega shoda ne le duhovniki in posvetnjaki iz dalmatinskih škofij, marveč tudi iz sosednih hrvaških in slovenskih. Govorili so med drugimi tudi škofje in sicer dubrovniški, ljubljanski in mališki. Izmed Slovencev sta govorila Fr. Sal. Gomilšek in dr. Jožef Jerše.

Odhod katoliške-narodnega dijštva iz Zagreba v Split. V nedeljo zvečer je 300 hrvaških in slovenskih dijakov pod hrvaško trobojnico korakalo po zagrebških ulicah na kolodvor, da se s posebnim vlakom odpeljejo v Dalmacijo. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo dijake. V pondeljek zjutraj je poseben vlak katoliškega narodnega dijštva srečno dospel na Reko. Dijštvo je v imponantnem sprevodu z razvito hrvaško zastavo korakalo skozi Reko do obale ter takoj s posebnim parnikom odplulo proti Splitu.

Med krasno vožnjo so veselo prepevali. Hrvati po Dalmaciji so jih pozdravljali iz bregov in čolnov. Italijani v Zadru so jih kakor običajno napadli s kamenjem ter tri dijake ranili. V Splitu je pozdravil kongres župan. Vseh udeležencev je 800, med njimi 120 Slovencev.

Izlet delavstva ljubljanske tobačne tovarne na Sv. Goro. — V soboto dne 7. t. m. se odpelje iz Ljubljane na Sv. Goro kakih 400 delavcev ljubljanske tobačne tovarne. V Gorico dospejo v nedeljo ob 3. in pol uri zjutraj ter se podajo naravnost na Sv. Goro. Ob 7. uri jutraj bo na Sv. Gori sv. maša in pridiga. Po končanih pobožnostih se vrnejo v Gorico, kjer opravijo na Kostanjevici poldansko sv. opravilo. Ob 7. uri zvečer se vrnejo nazaj v Ljubljano.

Romarski vlak v Lourdes, v Rim in v Loreto pojde z Dunaja 30. avgusta. Romarji ostanejo 1 dan in 1 noč v Milanu, 1 dan in 1 noč v Marsiliji, 3 dni in 3 noči v Lourdesu, 1 dan in 1 noč v Nici, 3 dni in 3 noči v Rimu, 1 dan in 1 noč v Loretu in 1 dan v Bolonji. Cena vožnji in vsi postrežbi: I. razred 620 K, II. 460 K, III. 410 K.

Razpisano je mesto profesorja cerkvene zgodovine v centralnem semenišču v Gorici.

Deželni zavod za vzajemno zavarovanje goveje živine na Goriškem se prav dobro razvija. Doslej je ustavljenih 61 podružnic, ki štejejo skupno 3200 členov in 9450 glav zavarovane goveje živine za skupni znesek 2,200.800 K. Zavod je doslej izplačal odškodnino v 91 slučajih nezgod s skupnim zneskom 19.000 K.

Sa je skupaj. — „Soča“ je svoj čas, ko je poročala o izidu občinskih volitev v Št. Ferjanu, rekla, da so v I. in II. razredu zmagali napredni možje. V svoji predzadnji številki, v kateri se strupeno zaganja v Št. Ferjanske „Orle“ in jim natveza vse one grde čine, katerih so zmožni le njeni urhi, pa pravi, da je zmagala pri občinskih volitvah v Št. Ferjanu kmečka stranka in je s to zmagao prav tako zadovoljna, kakor da bi bila zmagala napredna stranka, kar je v resnici vse jedno.

Ravnotako je prisločila na pomoč „Kmečkemu Glasu“, ki venomer kriči, naj kmet voli kmeta, dočim ni v resnici tej stranki, kateri načeluje A. Gabršček, prav nič mar za kmeta, marveč ga je z zgoraj omenjeno frazo slepi, da dela in kliče, da bi, misleč, da dela za se, delal za koristi A. Gabrščeka in advokata Frankota, ki nista za našega kmeta še

nikdar ničesar storila in ga hočeta tudi sedaj pod krinko kmečke stranke vpreč v svoj jarem ter se že njim kolikor mogoče okoristiti. Kmetie, bodite previdni! Ne hodite tem ljudem, ki nimajo in niso imeli za vas nikdar srca, na limanice, marveč oklenite se ljudi, ki so že tolikrat dokazali, da jim je vaš blagor prisrcu in ki so že mnogo za vas storili. Oprimate se ljudi, ki čeravno niso danes kmetje, pa so vendarle kmečki sinovi, ki so vedno čutili s kmetom in jim je kmetovo gorje popolnoma znano dočim nista A. Gabršček in dr. Franko kmečka sinova, kajti prvi je kramarjev sin, drugi pa sin nekega laškega uradnika. Za to pa obrnite „Kmečkemu Glasu“, ki vas na tak način farba, hrbet in ravnotako njegovemu uredniku Mrmolji, ki ni nič drugega nego dobro plačani A. Gabršček in dr. Frankov agent, ki je pri kupljeni s krompirjem pokazal, kaj zna za kmeta storiti.

S „Kmečko banko“ se ponaša „Naš glas“ in pravi, da je ustanovitev te banke prvi korak k zboljšanju kmetijstva. Ta pa je predebelo. „Kmečki Glas“ naj nam pove, katera banka koristi več kmetijstvu, ali tista, ki posuje kmetom denar $\frac{1}{2}\%$ ceneje, ali tista, ki posuje kmetom $\frac{1}{2}\%$ dražje? Še enkrat povemo: naša „Centralna posestvina“ posuje denar kmetom $\frac{1}{2}\%$ ceneje kot agrarno-liberalna „Kmečka banka“. Ali se bojite to povedati kmetom? Kaj tako se dela v blagor kmeta?

Vinarske zadruge je začel ustavljati Mrmolja po deželi sedaj, ko se bližajo deželnozborske volitve, ki nimajo nobenega drugega namena, kakor vreči malo peska v oči našim kmetom! Naše ljudstvo svarimo pred zadrugami, katere ustavljata Mrmolja, kajti za vodstvo tehnik zadrag je treba strokovno izobraženih ljudij, ki poznajo trgovino malo več kakor Mrmolja. Za vzhled postavljamo našemu ljudstvu „Eksportno zadružno za zelenjavno“, ki je pod vodstvom Ivana Mrmolja doživel imeniten fjasko. Kmetje kolnejo Mrmolja. Nekateri člani zahtevajo svoje vplačane deleže nazaj. Slepilcem ne iti na roko!

Ljudstvo na Krasu je do skrajnosti zanemarjeno, tako odmeva po liberalnem časopisu venomer, to pa uže mnogo let, rekli bi, odkar vodijo kraško politiko narodno napredni kraški bogataši. To je resnica in sicer brdka resnica. Torej je vendarle res, da kraški napredni poslanci niso naredili za Kraševce ničesar, kakor trdijo sami Kraševci v zadnjem času. Vedno se tarna o zanemarjenem Krasu, o revščini, o slabih cestah, poštnih zvezah, o posmanjkanju pitne vode, o vsakovrstnih ujmah, a nikdar da bi pošteno prijeli kraške poslance, ki so ob volitvah vse obljudljali, a nič izpolnili, da bi se zganili in kaj dosegli z revne svoje volilce. Ako pa dosegajo kako drobtino, si pustijo po časopisih kaditi, da človeka glava boli od dima. Če je kraški kmet zanemarjen, imajo na grbi to zanemarjenost kraški poslanci, katere je postal kraški kmet v deželnini in državni zbor na pritisk kraških liberalnih bogatašev. Ako bi tehne bilo, bi se marsikateri kraški občini in posameznikom boljše godilo.

Za domobranske rezervnike-kolesarje. — Pri letošnjih vojaških vajah se bode osnoval oddelki kolesarjev. Rezervniki 3., 26. in 27. domobranskega pešpolka, ki so kolesarji, naj pridejo brez vsakega posebnega opomina k orožni vaji s kolesi, ki pa seveda morajo biti popolnoma rabljiva. Vsak vojak kolesar dobi za obrabo kolesa po končanih vajah, 10 kron odškodnine.

Rekurzi za odpis zemljiščnega davka vsled poškodbe naravnih pridelkov po elementarnih nezgodah (toča

povodnji itd.) so koleka prosti. Tako je namreč razsodilo finančno ministrstvo z odlokom od 16. aprila 1909 št. 76.447.

Ruski učitelji v Ljubljani. — V petek je prišla v Ljubljano 3. partija russkih učiteljev in učiteljic. Ogledali so si mesto, šole, muzej in druge zanimivosti.

Od osebne dohodarine za l. 1908. dobijo dežele 17,025.743 K; naša dežela dobi 105.459 K, Kranjska 202.415 K, Trst 316.262 K, Štajerska 895.094 K, največ Niže Avstrijska, namreč 5,756.013 K.

Bankovcev po 50 gld. in 5 gld. državni blagajni od 31. avgusta t. l. ne bo treba več sprejemati. V prometu je teh bankovcev še za dva in pol milijona kron. Do 31. avgusta se jih lahko še zamenja.

Za po toči ponesrečene Štajerce. — Kakor je znano, je dne 24. julija uničila strašna toča ne le ves poljski predel v nekaterih občinah ormoškega, mariborskega in Šentlenarskega okraja, marveč je napravila tudi na poslopjih velikansko škodo. Škoda znaša na miljone. Zemlja izgleda kakor opustošena. Ljudstvo je zbegano in prestrašeno. Beda in pomanjkanje, mu zreta že iz bližnje bodočnosti v oči.

Da se priteče poškodovancem vsaj nekoliko v pomoč osnova se je pomozni odbor, ki se obrača do vsega slovenskega ljudstva s srčno prošnjo, da pomaga hudo prizadetim prebivalcem. Vsak dar se bo hvaležno sprejel.

Darovi naj se blagovolijo pošiljati na naslov:

Josip Ozmeč, župnik in dež. posl. St. Lovrenc na Dravskem polju.

Vgorški okolici in Furlaniji se tožijo ljudje, da grozdje prav močno črni in odpada,

Realna gimnazija na Voloskem. Z letošnjim šolskim letom otvorijo na Voloskem prvi razred hrvatske realne gimnazije. To bo druga hrvatska srednja šola v Istri.

Velika nesreča na morju. — Iz Trsta poročajo: Iz pristanišča je silen vihar pognal na morje dve ladje, v katerih je bilo več oseb. Parniki so hiteli na pomoč. Pri Sv. Andreju so dobili prevrnjen čolniček, na katerem se je krčevito držal neki mož. Le s težavo so moža rešili. Povedal je, da se piše za Guština, da je fakin, in da sta dva njegova tovariša, ki sta bila že njim skupaj v čolnu, Lovrenc Bizjak in France Buda, izginila v valovih. Tri osebe iz druge ladje je rešilo moštvo parnika „Federico“, četrta oseba je pa padla tudi iz te ladje še predno je prišla pomoč v morje in utonila.

Bogata beračica! V soboto zvečer ob 10. uri je bila v Trstu na trgu pred kolodvorom južne železnice aretina neka beračica, ki je prosila miloščino. Odvedli so jo na policijski komisariat. Našli so pri njej nič manj nego 17.000 K. Na vprašanje, kje da je dobila toliko denarja, je odgovorila, da ga je podedovala po svojem soprogu. Dokler se stvar ne pojasni, jo obdrže v žaporu.

Nove razglednice „Slov. dijaške zvezze“. — „Slov. dijaška zvezza“ je zopet založila dvoje vrst razglednic, katerih ena se nanaša na njen izobraževalno delo, druga na narodno obrambeno. Osnutke je napravil domači umetnik g. Makxim Gaspari. Prijatelji, somišljeniki, segajte pridno po njih! Tovariši, razširjajte jih povsod! Cena jima je 10 v za komad. Naročajo se pri: Stanko Masič, stud. iur. Ljubljana, Zalogarjeva ul. 10.

Dvojno doktorsko diplome si je pridobil na Dunaju ga. dr. med. et phil. A. F. Marschall.

Tiskovine za nove deželnozborske volitve je založila „Narodna Tiskarna“, nakar se opozarjajo slavna županstva.

Mestne novice.

na Miri je včeraj zjutraj v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov v 80-letu svoje starosti podpolkovnik v p. gospod Karol vitez Catinelli.

Pokojnik, rojen Goričan, je bil v našem mestu prav dobro znana in splošno spoštovana oseba. Bil je večkrat mestni starešina ter predsednik raznih dobrodelnih in patriotskih društev, kakor društva rdečega križa, društva veterancev ter društva za preskrbljenje izpuščenih kaznencov. Bil je tudi ustanovnik zdravilišča v Gradežu itd. itd. Babil se je tudi z domačo zgodovino ter je v tem pogledu objavil več zanimivih spisov.

Pokojnikovo truplo prepeljali so v vojaško bolnišnico, odkoder se bode jutri popoludne ob 4. uri vršil pogreb. Truplo pokojnika prepeljejo na pokopališče v Št. Petru, kjer je polož v družinski raken. N. p. v. m.!

m Šrečke za tombolo „Slovenskega sliotišča“, ki se bo vršila dne 26. sept. t. l. v restavraciji „Central“, so na prodaj pri upravi „Prim. lista“, pri gospici Ani Likar, trgovki v Semeniški ulici in Ivanu Andlavcu, trgovki na sadnem trgu.

m Vojašnica za konjenico na Mirenški cesti v Gorici je dovršena in se izroči 1. septembra vojaškemu eraru.

m Znameniti francoski publicist Gabriel Louis-Jaray, ki je že pred parleti pisal o Slovencih, pride v kratkem v Gorico, odkoder odpotuje na Balkan, poprej pa še v Trst in Ljubljano.

m Vellini imeniki za bodoče deželnozborske volitve bodo na tukajšnjem municipiju izloženi od dne 9. pa do 22. avgusta t. l. V tej dobi se imajo uložiti pri tuk. municipiju tudi morebitne reklamacije.

m Nevichta. V torek zvečer okolo 7. ure je razsajala po mestu in po okolici huda nevichta z močnim nalivom. Bilo je tudi nekaj toč, ki pa ni napravila škode, pač pa je vihar še precej škode napravil na sadnem drevju in tudi trti ni koristil.

Iz goriške okolice.

g Odlikovanje. — Gospod Josip Frank je, oče č. g. vikarija oseškega, bivši nadučitelj v Šempetu na Dolenjskem, sedaj v pokolu v Oseku, je bil te dni odlikovan s častno svetinjo za štridesetletno službovanje. Vrlemu možu čestitamo od srca in mu kličemo: Na mnoga leta!

g Iz Mirna. — Kar je nekaj časa, smo postali mirenški „klerikalci“ nekam molčeči in redkobesedni tako, da lahko zares misijo cenj. čitatelji „Prim. Lista“, da smo gotovo prišli ob „sapo“. Le „Soča“ se nas tu pa tam spomne v kakšni notici ali članku, ko jej pride na misel lanska naša slavnost in mladenički tečaj, ki se je ob tej priliki vršil v Mirnu. Zlasti tisti presneti Terseglav ji ne gre iz spomina, ki je ta dan skupno z drugimi govorniki s silo njevega ognjevitega govora navdušil nas in vse dobromisleče, ki so bili pri tem tečaju za našo krščansko-socialno mladinsko organizacijo.

In res moramo mi z veseljem, nasprotniki pa z grozjo konstatirati, da se je v tem letu v naši goriški deželi prav lepo napredovalo, zlasti na polju mladinske organizacije. (Od tod tudi „Sočino“ mijavkanje.)

Ustanovilo se je letos več kat. izobraževalnih društev in telovadnih odsekov „Orla“, kateri so tudi že večkrat nastopili pri manjših in večjih prireditvah, ter tako javno pokazali sadove organizacijskega dela, katerega tudi naši nasprotniki morajo hočeš-nočeš priznati!

Tudi mi Mirenči nismo prezrli besed, ki so zvenele iz ust govornikov,

zlasti pa nismo preslišali besed, ki so se tiskali organizacijskega dela. In danes, ko ni še minulo leto, odkar se je vršil ta tečaj, moramo povenati javnosti, da smo dosegli lepe vspehe, katere hočemo pokazati dne 22. t. m. vsem našim somišljenikom. Ta dan namreč se blagoslovil pri nas lepo novo poslopje, naš "Katoliški društveni dom", ki ga je sezidala domača "hranilnica in posojilnica" in kjer bo imelo svoj sedež "Kat. del. društ." s telovadnim odsekem "Orla".

Poslopje je lepo in je zidano na lepem in zdravem kraju ter se drži poslopja "Čevljarske zadruge", ki se je tudi šele pred par meseci, blagoslovilo in izročilo svojemu namenu.

"Kat. društ. dom" ima tudi lepo, veliko dvorišče ter bo tako gotovo polnoma ustrezao svojemu namenu.

Omeniti moramo, da za vse to se mi člani "Kat. del. društva" kakor tudi člani čevljarske zadruge imamo zahvaliti v prvi vrsti nenavadni podjetnosti in požrtvovalnosti našega preč. gosp. župnika Iv. Rojca ter razumnim možem, ki so v odboru domače hranilnice.

Da se pa otvoritev našega "Doma" čim slovesnejše proslavi, delata z vso vnemo združena odbora "Kat. del. društva" in telovadnega odseka.

V ta namen so se že razposlala vsem našim bratskim društvom in odsekom "Orla" vabila in pozivi, da se te naše slavnosti udeleže v čim večjem številu ter tako z njihovim sodelovanjem ovekovečijo našo redko slavnost.

Pripomniti je tudi, da se ta dan vrši v Mirnu okrožni nastop vseh telovadnih odsekov "Orla", kar gotovo bude nekaj imponantnega gledati nastop tako velikega števila naših mladičev.

Ob tej priliki bode tudi vsakemu udeležencu prosto ogledati si lepe prostore "Čevljarske zadruge", kjer bodo tudi tam za to nastavljeni mojstri občinstvu razkazovali prostore in razne čevljarske izdelke.

Torej lepa prilika za pošteno zabavo se bode nudila ta dan vsem, ki se udeleže te naše slavnosti. Zato pričakujemo velike udeležbe od strani naših somišljenikov.

Natančni vspored slavnosti se objavi v prihodnjem "Prim. Listu". Danes povemo samo še, da je v programu tudi javna tombola, katera brezvonomo privabi mnogo našega občinstva v Miren sreče iskat.

Kar je pa glavno, bodo v zjutrajnjem in popoldanskem delu slavnosti tudi govorji, kateri bodo brez dvojbe kačor lani tudi letos dali obilo dela "Sočinemu" uredniku, da se bo skozi celo leto nad njimi znašal.

H koncu vabimo vsa naša bratska društva in naše somišljenike, da se že sedaj odločijo za dan 22. avgusta v Miren, kjer bodo vsi od nas bratsko sprejeti!

Za vesel užitek jamicimo. Nazdar! Iz uredništva "Soče" smo dobili slediči "letegram": — Prijavilo je udeležbo več župnikov, ki po vzgledu nekega župnika izza lanske slavnosti plačajo vsaki po 120 litrov vina; torej tudi ako bo suša, pijače ne bo manjkalo! (Op. stavčeva.)

g Strela je ubila v tork zvečer v Kronbergu v materinem naročju 10-mesečno dete, ki je ostalo koj mrtvo. Mati, ki je dete pestovala pri ognjišču, se je v tem trenutku zgrudila z detetom vred. V tem hipu pa je prišel v hišo njen soprog, ki je skočil k soprogi in jo jeli stresti. Dolgo časa je bila v nezavesti. Dete pa so mrtvo pobrali s tal.

g Legar v Pevmi se več ne širi in se je poščelo to nevarno bolezni izolirati. V Pevmi sami pa je ta bolezni skoro popolnoma ponehal.

Iz kanalskega okraja.

t **Vojaki napadli mirne ljudi.** V nedeljo se je vračala neka družba, kakih 8 oseb — možkih, ženskih in otrok — iz Kanala proti Anhovu. Nasproti jim je prišla družba vojakov, nastavljenih v Kanalu.

Brez vsakega povoda so vojaki prijeli Miha Marela iz prvo omenjene družbe in ga vrgli čez most v potok. Marel se je močno poškodoval na glavi in drugih delih telesa. Pričakovati je, da vojaška oblast stvar natanko preišče ter krvice po zasluzenju kaznuje, in za to poskrbi, da se kaj takega več ne ponovi.

Iz cerkljanskega okraja.

c **Hranilnica in posojilnica.** — Dne 15. julija t. l. se je vršil redni občni zbor "Hranilnice in posojilnice" za XVII. upravno leto. Zastopanih je bilo 134 glavnih deležev. Posojilnica je imela prometa v letu 1908, **1.239.842 kron 27 vln.** Hranilnih vlog je bilo ob zaključku leta **1.253.540 kron 42 vln.** Rezervni zalog znaša vštevši dobiček zadnjega leta **20.664 kron 84 vln.** Članov je 497. Iz obširnega poročila odbora in nadzorstva pri obč. zboru ter iz računskega sklepa je razvidno, da posojilnica krasno napreduje leto za letom ter vživa veliko zaupanje ne samo v cerkljanskem sodnem okraju, ampak tudi izven tega.

Iz tolminskega okraja.

t **Sestanek udov sodalitatis s. Cordis Jesu — za tolminsko dekanijo** bo dne 11. avgusta ob 1 uru v Podbrdu.

t **Podmelec.** — Dan 1. avgusta t. l. bo gotovo zavzemal častno mesto v zgodovini naše obširne župnije. Na ta dan smo namreč pod vodstvom g. dr. Andra Pavlica in g. Svetoslava Premrou ustanovili tukaj tako potrebno "Kmečko hranilnico in posojilnico za župnijo Podmelec". V načelstvo je izvoljenih sedem, v nadzorstvo pa pet mož in mladičev, ki so vsi pripravljeni v duhu krščanske ljubezni za občni blagor brezplačno delovati po reku: "Eden za vse in vse za enega" — "Sebičnost naj pobijajo naše zadruge!" — tako je rekel ustanovnik kmečkih posojilnic, Raiffeisen. „In da razumemo to svojo nalog, glejmo na svoj konec, glejmo tje v večnost. — Nasproti nazorom materialistov nam kliče tudi še danes Gospod: "Iščite najprej božjega kraljestva in njega pravice". — To kraljestvo bo že pa iščemo, če izvršujemo dela krščanske ljubezni" — Z Bogom na delo, — v takem delu je rešitev! —

S 1. avgustom smo pa tudi nekaj izgubili, — namreč dobrega, a — žal da — bolehnega g. kaplana, Nikolaja Sedej. Iz srca ga zahvaljujemo za vse, kar je storil tukaj dobrega, in mu želimo v novi službi na Grahovem obilo sreće in blagoslova, zlasti pa ljubega zdravja.

t **Slap ob Idriji.** Cesta Čepovan Sv. Lucija se gradi letošnje poletje. Posestnikom ob levem bregu Idrije na Slapu pa se slabo godi. Uže decembra minulega leta smo uložili prošnjo pri namenitstvu v Trstu, da bi nam vladu naklonila podporo za seno, ker nimamo pašnikov, kajti kamenje leti z naših hribov v dolino da je groza. Noben ni varen življenja. Neki posestnik je prišel uže ob dve kravi. Vsi naši gozdovi so uničeni, svet izrutan. Dne 7. julija je bila velika ploha. Voda je trgala rodovitno zemljo ter s pridelki vred dryila v dolino. Zasula je koruzo, fižol, pšenico in

travo. Ako ima vrla denar za kanone in druge manj potrebne reči, bi ga morda imeti tudi za po ujmah prizadete kmete. Naši gozdovi so uničeni za eno stoletje. Škoda na polju je velika. Podporo smo potrebeni, davki bi se morali odpisati. Kdor nam more pomagati, naj to storiti. Tukajšnje ljudstvo je potrebno.

t **Kneža.** Malokedaj se sliši iz naše vasi kak glas; ker vam pa dobrega ne morem sporočiti, vam pa malo povem, kako se imamo v naši mirni vasi. Kadar prideš v gostilno, slišal boste od liberalca samo: "Klerikalci". Kaj bodo nas "farji" komandirali, mi smo naprednjaki. A ta druhal gre še dalje. Hočejo tudi božjo službo po svojem vpeljati. Njim se zdi preveč molitve v cerkvi in preveč sploh vse, kar je klerikalnega. Vpijejo, da vsi na Kneži smo sami naprednjaki, samo nekaj malega je klerikalcev; ali v tem se zelo motijo. Celo ljudi, ki hodijo mirno po svoji poti naprej, ne pustijo v miru. So kakor priklenjeni psi, ki lajajo nad ljudmi. Pa pustimo jih, naj lajajo, to je znamenje, da mi jahamo.

Pa poglejmo naprej, kako je sedaj z našimi občinskim mogočnimi. Plesati moramo, kakor oni godejo; pa ne vsi, ker preveč poznamo njih narodno srce. To so liberalci, kateri se skrivajo pod firmo naprednjakov. Vsakemu je znana pot iz Kneže do postaje Podmelec. Koliko bi se prikrajšala ta pot, ko bi občina naredila kratek most čez Bačo pri železniškem mostu. To bi se dalo narediti, ako bi bilo kaj resne volje. Tudi druge občinske poti so jako zanemarjene, med njimi je posebno pot iz Temljin taka, da ni več podobna cesti, ampak grapi, ki je sama sebi pripuščena. Ko bi se naši občinski možje bolj pobrigali za blagor občine, kakor pa za g. župnika, — bi jim vsi dali čast. Za danes zadosti, kaj več prihodnjic.

t **"Kat. slov. Izob. društvo Podbrdom** bo imelo v nedeljo t. j. 8. t. m. po blagoslovu v društveni sobi mesečni sestanek. Predaval bode domači g. župnik. Člani pridite v obilnem številu.

O d b r.

t **Iz Stržiča.** Za delavce vsake vrste se je začelo zadnji čas skrbeti. Vsem je določen delavni čas, le za nas se nihče ne briga. Prosim torej, naj bi se na pristojnem mestu tudi za drvarje določil delavni čas in sicer od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

D r v a r.

Iz komenskega okraja.

km **Veliki dol.** — Veselica, ki se je vršila pri nas v nedeljo 25. t. m. je v vsakem oziru dobro uspela. Na eni strani je bila udeležba iz bližnjih vasi lepoštevilna, na drugi strani so pa tudi tamburaši, pevci in igralci dobro dovršili svojo nalog. Lani ob tem času je prvič nastopilo naše društvo pred sl. občinstvom in kdor je bil pri lanski in letošnji veselici, je lahko opazil velik korak naprej. Posebno siguren nastop igralcev in igralk je bil izvanreden, ako se pomisli, kako malo časa so se učili in da so nastopili po večini v prvič šele ali drugič letos.

Sicer se je pa tudi v našem društvu veliko spremenilo v teku enega leta. Veliko tega, kar ni spadal v društvo, kar je bilo gnjilega in kar ni prispolilo s pravim namenom, je odpadlo. Mogoče, da bomo še kaj odpadnikov in hincavcev dobili med našimi vrstami, a to naj nas ne ustraši. Naj postane naše število še tako majhno, ampak kar bo gnjilega, bomo tudi sami izrezali, ako ne bo hotelo odpasti.

Iz našega čela in iz naših oči naj seva pogum in srčnost in zmaga bo naša.

Ob tej priliki se tudi najtopleje zahvaljujemo preč. g. dr. Josip Sreberiču, ki nas je počastil s svojim prihodom in govorom na veselici.

km **Iz Pliskovice.** — Dne 28. m. našli smo na neki senožeti blizu naše občine obešenega 49-letnega Alojzija Meržek iz Komna h. št. 12. Pravi uzrok samoumora tega nesrečneža ni znan. Kakor pa Komenci pripovedujejo, obluboval je od tega že 5 let, da se bo obesil. Dan pred smrtnjo zvečer je popival v krčmi v Krajniasi ter potem vzel s seboj še $\frac{1}{2}$ litra vina, da si bo na zadnjo uro še enkrat zmočil grlo. In res so pri njem na tleh našli steklenco in elegantno palico, v žepih pa krivec, delavsko knjižico in nekaj čez 6 krom denarja. Samomorilec ni živel po naukah naše vere, za katere ni maral. Kakoršno življenje, taka smrt. Tukaj se je spet uresničil ta pregovor. Pokopali so ga seveda brez obredov naše sv. vere. V par letih se je v Komnu izvršil uže peti ali celo šesti samomor. Kaj je vzrok temu? Nevera nekaternikov (bolj "visokih") vpliva uničevalno na nekatere, ki naredijo tak konec, kakor ta-le. Nauki sv. vere, cerkvenih govornikov in nauki katoliškega tiska bi se morali bolj vpoštevati, kajti "kdor brez vere živi, ta nesrečne smrti se ne boji!"

km **Gabrovica.** V zadnjem času pri nas gre vidno na boljše. Ljudje spregledujejo, da stranka napredka, izobrazbe in dela je naša Slovenska Ljudska Stranka. Kaka razlika v enem letu. Tudi tisti, ki so bili lansko leto v prvih vrstah proti nam, so sedaj z nami. Tako je prav. Naša liberalna društva prejemajo sušica in prvi jesenski mrz jih stisne. Zato pa moramo mi skrbeti, da si ustavimo svoje katoliško bralno in pevsko društvo, v katerem se bomo zbirali, čitali in se pogovarjali o dnevnih dogodkih v domovini in drugod. Na delo torej možaki, mladičevi in tudi dekleta, za resnično izobrazbo in resničen napredok v dobrobit nam in našim potomcem!

Droblinice.

Nova iznajdba. — Szegedinski uradnik brzojava Jožef Vegman je iznašel napravo, ki omogočuje telefonirati iz brzovlaka, ko je brzovlak v najhitrejšem teku.

Potres v Meksiku. — Škode, ki jo je napravil potres v mestu Meksiku, je le malo. Zidovi stolne cerkve imajo več razpoklin.

Dve vasi ste bili razdejani, 100 ljudi je bilo usmrtenih. V Atapulcu so se zrušile vse hiše ob vodni strani. Niti ena hiša ni ostala nepoškodovana. Tudi iz Vera Cruz in drugih mest prihajajo poročila da je napravil potres veliko škode.

Grozne povodnji v Mandžuriji. — Iz Tokija poročajo, da so bile minole dni v Mandžuriji grozne povodnji. Nad 1000 ljudi je našlo smrt v vodi. V Kirinu, ki je oddaljen kakih 220 km od Mukdena, je kakih 7000 hiš pod vodo.

Najmanjši človek v Belgiji je 55 let stari Jon Cajot, ki je 62 cm visok. Po stopnicah ne more hoditi kakor navadni človek, marveč plezati mora z nogami in rokami. Ako hoče sesti na navadni stol, ga morajo dvigniti, ali pa si mora kaj podstaviti. Živi od dohodkov svojega premoženja. Obiskuje kavarne. Tam igra, kadi kakor Turk in politikuje.

Zeppelin ima smelo. — V pondeljek je ob krasnem vremenu odplul Zeppelin s svojim zrakoplovom proti Kolinu, kjer so storili vse za velikanski sprejem. Hud vihar je pa tiral zrakoplov proti jugu. Zeppelin je bil prisilen, da se je povrnil iz Koblenca v Frankobrod. Zeppelinu se je pokvaril tudi motor. V tork je zopet poskusil pluti, a se mu je poskus ponesrečil.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastanil II. četrtletu, t. l. mesecu

aprila, maja in junija 1908,

začne v

ponedeljek, 6. septembra 1909,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrtek in pondeljke, od 9. ure zjutraj do 1. po poludne.

Ob sredah in sobotah meseca septembra bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 5. pop.

V Gorici, 2. avgusta 1909.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

= urar c. kr. državne zeležnice =
V GORICI, Gosposka ulica št. 25.

Zaloga pohištva.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril zalogo vsakovrstnega pohištva in imam svojo lastno delavnico. Sprejemam naročila iz mesta in dežele; priporočam se velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu in vsem drugim cenjenim odjemalcem za obilno naročbo. — Cene zmerne in poštene.

Z najodličnejšim spoštovanjem.

vedno udani

mizarski izvedenec

Alojziji Kerstan,
Gabrovica 13, p. Komen.

Oznanilo.

Podpisani najuljudneje priporoča sl. občinstvu, posebno Bricem svojo

prodajalno jestvin,

v kateri se nahaja raznovrstno boljše in ceneje blago kot v mestu. Blago dobiva naravnost iz tovaren. Zraven tega priporoča tudi svojo

gostilno,

v kateri toči izvrstno brisko vino. Kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili. Vse po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem udani

ROŽIČ MIHA,
trgovec jestvin in gostilničar
Oslavje št. 141.

VIKTOR TOFFOLI GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1:04
Istrsko	" 1:20
Corfù	" 1:20
Puglie	" 1:28
Jesih vinski	" najinejše 2-
Marsiglia	K 1:28
Bombay	" 1:20
Bari	" 1:40
Lucca	" 1:60
Milo in luči.	"

Priporočam če duhovščini in cerkevni oskrbništvo.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

GOSTILNA

„Pri zlatem križu“ Kapucinska ulica št. 2.

Podpisani se najuljudneje priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk. Toči izvrstna vipavska bela vina, kraški teran in puntigamsko pivo. Kuhinja izvrstna, po zmernih cenah. Na razpolago ima tudi hleva za konje, prostor za krogljanje in kegljišče. Priporoča se posebno vipavskim rodoljubom.

Udani

Anton Lasič,
gostilničar.

Loterijske številke.

31. julija.

Trst 54 7 22 19 65

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,
Gosposka ulica 1
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z deželi se po pošti razpošljajo. Cene zmerne. Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usuje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

Krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

Lekarna

Cristoforetti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znakom sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je ne-prekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljajte, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepčelodec, storč, da zgine v kratkem času omotica in života lěnost (mrтvost). Te kapljice tudi storč, da človek raje je

Cena steklenici 60 vin

„Centralna posojilnica“

razpisuje mesto

PODURADNIKA,

ki je prost vojaščine, in izvežban v knjigovodstvu.

Plača po dogovoru. Vstop s 1. septembrom t. l.

ODBOR.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštelja hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nigrberškega in drobnega blagater tkanih, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi naznanjam, da smo prevzeli od g. Ant. Jeretiča

mirodilnico

in papirnico

v tekališču Josipa Verdija,

(tik sadnega trga.)

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočamo

Toroš-Drobnič & drug.